

Kumla skolas plan mot diskriminering trakasserier och kränkande behandling

Tyresö kommun 2020-2021

***"Tiden på Kumla skola ska i alla delar
vara utvecklande för elevens lärande
i såväl kunskaper som i sociala färdigheter
och bli ett positivt minne för livet!"***

Inledning	3
Lagar och förordningar	6
Begrepp och definitioner	7
Ansvarsområden	8
Delaktighet, förankring och information	10
Kartläggningsmetoder	11
Kartläggning av organisation och struktur	11
Rutiner vid kränkande behandling	12
Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever	12
	13
Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal	14
Utvärdering av förra årets Skolans plan	
Årets främjande aktiviteter	14
Kontaktuppgifter till personer som elever och vårdnadshavare kan vända sig till	15
	16
Anmälningsskyldighet, Stöd och hjälpinsatser	
Bilaga 1	18
Bilaga 2	19
Bilaga 3	20

Inledning

Skolväsendet i Sverige ska vila på demokratins grund. En av demokratins pelare är tanken om alla människors lika värde. Detta värde ska finnas synligt i all vår verksamhet i och utanför klassrummet, det ska genomsyra vår organisation, våra strukturer och vårt bemötande.

I skolans uppdrag ligger att ha tydliga rutiner vid akuta händelser där individer utsätts, men vi behöver också arbeta främjande och förebyggande för att skapa trygga miljöer för alla våra elever oberoende av deras kön, sexuell läggning, religion eller annan trosuppfattning, ålder, könsuttryck eller identitet, etnisk tillhörighet eller funktionsnedsättning.

På Kumla skola har skolan två dokument som rör arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det ena, som du läser nu, är *Skolans plan*, utöver denna finns också *arbetslagets dokument*, en dokumentation av det pågående arbetet i arbetslaget (se vidare nedan)

Tyresö kommun har även en gemensam hemsida. Syftet med hemsidan är att den ska fungera som en verktygslåda där skolledare och skolpersonal hittar information om allt som rör skolornas likabehandlingsarbete. På hemsidan kan man även hitta konkreta förslag på hur skolor kan arbeta med värdegrundsuppdraget, hur lagstiftningen ser ut och hur man kan arbeta främjande och förebyggande mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Genom en gemensam hemsida är det även lättare att skapa likvärdighet för kommunens skolor. Hemsidan hittar ni här: <https://sites.google.com/utb.tyreso.se/tyresokommunlikabehandling/startside>.

Skolans plan

Här hittar du lagar, definitioner och begrepp, ansvarsfördelning och förslag på kartläggningsmetoder. Här finns även de rutiner och strukturer som styr skolans arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt skolans främjande aktiviteter. De främjande aktiviteterna konkretiseras på arbetslagsnivå. Här finns information om var vårdnadshavare kan vända sig om de misstänker att egna eller andras barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling på skolan.

Arbetslagets dokument

Arbetslagets dokument rör det förebyggande arbetet. Varje arbetslag genomför kartläggningar som fångar elevernas åsikter och upplevelser kring situationen i skolan. Syftet med kartläggningarna är att synliggöra var och när det kan finnas risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling i verksamheten. Resultaten av kartläggningarna utgör sedan en grund för samtal och diskussioner kring vilka åtgärder som bör göras för att skapa en tryggare miljö för alla elever. Såväl elever som lärare är delaktiga i att ta fram förebyggande åtgärder. Både de förebyggande och de främjande aktiviteterna (som finns i *Skolans plan*) följs upp och utvärderas på arbetslagsnivå.

Organisation

Arbetslagsnivå: Varje arbetslag har minst en likabehandlingsansvarig som sammanställer de konkretiserade främjande aktiviteterna samt de förebyggande åtgärderna. Likabehandlingsansvariga ansvarar för de arbetslagsmöten där åtgärderna följs upp och utvärderas. Arbetslagets likabehandlingsansvariga sitter i skolans Likabehandlingsgrupp.

Övergripande nivå. Skolan har även en Likabehandlingsgrupp som består av representanter från varje arbetslag, kurator, rektor, biträdande rektor och skolvärd.

Det finns ett årshjul som strukturerar skolans strategiska arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

https://drive.google.com/file/d/1RWKT8BRzXrsEn5EOK0CmVYs_fNufAwFY/view

Kumla skolas värdegrund

”Tiden på Kumla skola ska i alla delar vara utvecklande för elevens lärande i såväl kunskaper som i sociala färdigheter och bli ett positivt minne för livet”!

Kumla skolas värdegrund bygger på demokratiska principer som genomsyrar allt arbete och alla beslut på skolan. I begreppet demokrati innefattar vi på Kumla skola alla människors lika värde och arbetar för jämställdhet, solidaritet och kulturell mångfald samt mot främlingsfientlighet och intolerans. Vi bejakar samarbete med personer och organisationer som fullt ut delar denna grundsyn.

På vår skola har alla samma värde och behandlas med samma respekt oavsett kön, ålder, sexuell identitet, ursprung, religion, politisk åsikt eller funktionshinder. Vi vill öka förståelsen och respekten för varandras olikheter och aktivt motverka alla tendenser till främlingsfientlighet och intolerans. Kränkningar och diskriminering accepteras inte och skolan arbetar för att motverka sådana tendenser.

Kumla skola ska vara en trygg miljö där klimatet är tillåtande, där eleverna får vara sig själva och träna sig i att uttrycka sina tankar och åsikter och motivera dem för vuxna och jämnåriga, vilket bidrar till att skapa förståelse och empati för andra människor. Elevers olika erfarenheter och synsätt tas tillvara på ett positivt sätt. Detta är grundstenen till att väcka nyfikenheten och lusten att lära sig.

En positiv miljö, en samarbetande och ansvarstagande kultur är grunden för att ge stadga, stabilitet, trygghet och trivsel för alla i skolan. Därför arbetar vi för ett relationsskapande förhållningssätt, kollegialt lärande, delaktighet och elevinflytande.

Vi strävar efter att möjliggöra för våra elever att utvecklas och nå sina intellektuella, fysiska, emotionella och sociala potential med syfte att ge dem en god grund för livet.

Genom att lärarna är tydliga med syfte och mål strävar vi efter att göra skolvardagen meningsfull.

Presentation av Kumla skola

Kumla skola är en kommunal F-9 skola och är Tyresö kommuns största grundskola med drygt 850 elever. Här kommer en kort presentation av de arbetsmetoder vi har för att främja likabehandlingsarbetet på skolan.

Kollegialt lärande

Vi undersöker och utvecklar ett ökat lärarsamarbete genom att ge lärarna och pedagogerna möjlighet att diskutera hur man gör eleverna delaktiga i undervisningen, samt ökar arbetet med formativ bedömning. I det formativa arbetet stärks elevernas delaktighet så att deras identitet kan speglas i undervisningens form och innehåll.

Skolvärd och elevcafé

Skolvärden, i samarbete med övrig personal, främjar till en god skolmiljö för eleverna i årskurs 6-9. Genom ett relationsskapande förhållningssätt och vuxennärvaro med god insyn i skolans verksamhet ökar trygghet och trivsel på skolan. Skolvärdens yrkesroll kommer successivt att utformas under läsåret 2020/2021.

Skolvärden har ett nära samarbete med elever och övrig personal på skolan, hen arbetar i cafeteria som är en central mötesplats för elever och vuxna på skolan. Hen fungerar som spindeln i nätet och fångar stämningen bland eleverna och har en god blick över vad som är aktuellt på skolan. Genom att lära känna eleverna och bygga relationer till dem ger hen eleverna trygghet. Skolvärden förmedlar olika former av kontakter till andra vuxna på skolan vid behov. Skolvärden får kontinuerlig konsultation av kurator.

Rastverksamhet årskurs F-5

Vi arbetar kontinuerligt för att öka tryggheten och trivseln på elevernas raster. Detta genom att vidareutveckla vår organisation kring rastverksamhet enligt nedan.

Eleverna förses varje år med lekmaterial som varje klass ansvarar för. Kumla skola kommer under året arbeta med övergångarna mellan lektionstid och rasttid.

I årskurs F-3 går eleverna ut i omgångar på rasterna. Fritidspersonalen tar emot barnen på skolgården och klasslärarna ser till att eleverna kommer ut på rast. Eleverna hämtas in när de är ute efter rast.

F-5 personalen presenterar sig för alla elever för att öka tryggheten på rasterna. Vi har ökat bemanningen på rasterna. Skolgården är indelad i olika zoner och personalen är fördelad mellan dessa.

Matsalen

Eleverna i årskurs F-3 har fasta placeringar i matsalen samt 5 tysta minuter. Detta läsår kommer även år 4-6 att använda sig av fasta matgrupper. Skolan har köpt in ljuddämpande matsalsmöbler samt ljudabsorbenter till matsalen. Skolan har för avsikt att utöka matsalsplatserna då vi har tillgång till skolans aula.

Klassråd och elevråd

Eleverna ska uppleva att de kan vara med och påverka sin skolmiljö såväl psykosocialt som fysiskt. Under läsåret 2020/2021 arbetar vi vuxna på skolan aktivt med att informera och utbilda eleverna i hur de genom klassråd och elevråd kan vara med och få inflytande över sin undervisning och hur de kan påverka samt ta ansvar för sin psykosociala och fysiska miljö.

Det finns schemalagda klassråd med fast dagordning och tid för diskussion. Fasta tider för elevråd att träffas är minst en gång per månad. Vi har inplanerade regelbundna möten mellan elevråd och skolläring. Skolläringen ansvarar för att skriftlig återkoppling sker från dessa träffar.

Ordningsregler - din och min arbetsmiljö

Eleverna är med och tar fram klassens förhållningssätt runt ordningsreglerna: -visa hänsyn mot sig själv, -visa hänsyn mot andra och -visa hänsyn mot skolans miljö. I och med att eleverna är med i diskussionen om förhållningssätt är målet att de får en större förståelse och medvetenhet om dessa frågor. Eleverna ska uppleva att de kan påverka sin skolmiljö för att uppnå både fysisk och psykosocial trygghet.

Uppföljning sker under en elevhearing i juni.

Elever och lärare kommer tillsammans överens om ett gemensamt förhållningssätt, pratar om moraliska och etiska frågor samt normer och värderingar. Utifrån förhållningssättet: För att alla elever på Kumla skola ska få en trygg och säker miljö på skolan, ska alla följa följande regler:

- Visa hänsyn mot sig själv (komma i tid, ha med rätt material för undervisningen etc.)
- Visa hänsyn mot andra, såväl vuxna som barn (inte bråka, retas, utestänga andra etc.)
- Visa hänsyn mot egendom (vara rädd om skolans lokaler, läromedel och annat)

Under terminens gång får eleverna i klasserna konkretisera reglerna med innehåll för att göra dem tydliga.

Elevrådsrepresentanterna har i uppdrag att ta diskussionen vidare från klasserna till elevråden så att det finns en samsyn i skolan på innebörden av skolans ordningsregler

Problematisk skolfrånvaro

Vi arbetar för att minska elevers frånvaro, både giltig och ogiltig. Skolan har en handlingsplan för elevers skolfrånvaro. Syftet är att så tidigt som möjligt identifiera elever med hög frånvaro och på så sätt möjliggöra tidiga insatser.

Utöver skolans ordinarie rutiner kring frånvarohantering tillkommer också att systematisk kartlägga samtliga elevers frånvaro med efterföljande analys och uppföljning. Kartläggning sker 4 gånger per läsår enligt likabehandlingshjulet. Uppföljning sker när den giltiga frånvaron är 20 % eller högre

alternativt att den ogiltiga frånvaron är 10 % eller högre. Handlingsplanen presenteras vid skolstart och uppföljning sker i arbetslagen samt på arbetsplatsträffar.

Trygghetsteam och arbetslagen

Ledningen tydliggör trygghetsteamets arbete för samtlig personal, elever och vårdnadshavare. Vi har förra läsåret utökat antalet medlemmar i trygghetsteamet så att det är minst två från varje arbetslag. En person har uppdraget att samordna trygghetsteamet samt finnas behjälplig vid uppkomna situationer. Denne har nedsatt tid i sin tjänst för trygghetsarbete. Uppföljning sker i juni.

Våga vara

Kumla skola arbetar aktivt med Våga Vara sedan 2003. Det är en arbetsmetod där alla elever deltar i värderingsövningar och reflektion. Övningarna genomförs varannan vecka under ett pass på 45 minuter och leds av mentorer eller klasslärare. Strukturen för lektionerna följer en förutbestämmd ordning. Instruktionerna för varje lektionstillfälle finns på Google Drive – gemensamma dokument – Våga Vara.

Våga Vara lektionerna har ett tydligt mål och uppdrag utifrån att skolan har till uppgift att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse.

Rastvärdsschema

Samtliga lärare är rastvärd enligt rullande veckovist schema. Att vara rastvärd på Kumla skola innebär att lärarna:

- Är aktiva och visar intresse, t.ex. genom att höra sig för ”Vad gör ni?”/”Hur går det?”
- Hälsar på alla, passa på att lära sig nya namn.
- Är tillgängliga för eleverna genom att vara där eleverna är för att få överblick och synas. Det betyder att alla som är rastvärdar tar ansvar för bemanningen och sprider ut sig.
- Upprätthåller skolans värdegrund och arbetar mot kränkningar. Till exempel genom att genast agera vid kränkningar.
- Ingriper i konflikter, försöker medla och gör sedan en bedömning om klasslärare också behöver få informationen.
- Meddelar i eventuell vikarieplanering att det ingår rastvärdskap så det inte missas.

Lagar och förordningar

Arbetet mot diskriminering och trakasserier regleras i Diskrimineringslagen (2008:567/2016:828) medan arbetet mot kränkningar regleras i Skollagen (2010:800). Både lagstiftningarna kräver att det ska finnas ett strategiskt och långsiktigt arbete i verksamheterna.

Diskrimineringslagen 2016:828

3 kap. Aktiva åtgärder

1§ Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

3§ Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande

18§ Utbildningsanordnare ska ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.)

Skollagen 2010:800**6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling**

6§ Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

8§ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. ... En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Läroplanen (Lgr11, Lgr 11) lyfter frågor kring diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i såväl Skolans värdegrund och uppdrag som i kursplanerna.

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annat trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. (Lgr 11, Lgr 11 grundskolan. Lgy11, Lgy 13 gymnasieskolan.)

Behovet av kunskap om och diskussioner kring diskriminering, trakasserier och kränkningar och vad det kan betyda för individen och för samhället i stort, finns på olika sätt inskrivet i kursplanerna. Arbetet med barnrättskonventionen och de mänskliga rättigheterna återkommer t.ex. som en röd tråd från förskoleklass upp till gymnasiet.

Begrepp och definitioner**Diskriminering**

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller tillgänglighet. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Även bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera är former av diskriminering.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Ett exempel kan vara att om alla elever serveras samma mat så kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Exempel på åtgärder som kan krävas kan vara att ta bort trösklar, att läsa upp menyn på en restaurang eller att erbjuda hjälpmedel som någon behöver för att kunna delta i skolan eller på jobbet.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Instagram).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- Elev blir fotad, filmad och detta läggs ut på sociala medier utan dennes tillåtelse eller/och kränkande ord sprids via sociala medier.
- Elev känner sig utfrysad och är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med.

Kränkningar och trakasserier kan äga rum i den fysiska verkligheten eller via sociala medier. De kan vara fysiska (knuffar och slag), verbala (skällsord), textburna (klotter) eller sociala (utfrysning och ryktesspridning)

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Mobbning

Den allmänt vedertagna definitionen av mobbning innebär att en elev upprepade gånger eller under en viss tid utsätts för negativa handlingar från en eller flera andra elever.

- Det innebär att begreppet mobbning är smalare än begreppen trakasserier och kränkande behandling, då dessa kan innefatta även enstaka händelser.
- Dessutom är det begreppen trakasserier och kränkande behandling som huvudsakligen används i bestämmelserna i skollagen och diskrimineringslagen.

Ansvarsområden

Rektor ansvarar för:

- att varje enskild verksamhet arbetar målinriktat för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att *Skolans plan* upprättas och utvärderas varje år
- att vårdnadshavare informeras om *Skolans plan*
- att all personal är informerad om *Skolans plan* och de rutiner som ingår i den samt arbetar efter den
- att *Arbetslagets dokument* upprättas
- att förebyggande åtgärder och främjande aktiviteter kontinuerligt följs upp och utvärderas

- att det finns en organisation på skolan som främjar arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att skolan, när den får kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommer, ser till att utredning görs och åtgärder vidtas
- att huvudman informeras om ärenden som rör diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att kontakta andra myndigheter vid behov

Likabehandlingsgruppen (övergripande) möts en gång i månad och ansvarar för:

- att utvärdera *Skolans plan*, se till att ny *Skolans plan* upprättas i juni samt att den implementeras vid skolstart i augusti.
- att inför den nya *Skolans plan* utvärdera arbetslagens arbete med de främjande aktiviteterna
- att sammanställa skolans kränkingsrapporter en gång per månad, biträdande rektor samlar ihop och redovisar
- att se till att hälsosamtal och IUP sammanställs, avidentifieras och att resultaten diskuteras
- att lyfta övergripande kartläggningar som t.ex. Stockholmsenkäten (klass 5 och 9 samt gymnasiets årskurs 2) och se till att resultatens diskuteras
- att följa upp och stödja arbetslagens arbete i det kontinuerliga arbete

Arbetslaget ansvarar för:

- att genomföra kartläggningar där samtliga diskrimineringsgrunder, sexuella trakasserier samt kränkande behandling ingår
- att personal analyserar och diskuterar resultaten av kartläggningarna med syfte att få fram aktiva åtgärder mot de risker och brister som framkommer
- att elever diskuterar resultaten av kartläggningarna med syfte att få fram aktiva åtgärder mot de risker och brister som framkommer
- att förebyggande åtgärder skrivs ned i *Arbetslagets dokument* och implementeras vid skolstart i augusti
- att skolans främjande aktiviteter bryts ned till åldersadekvata aktiviteter och implementeras vid skolstart
- att såväl förebyggande åtgärder som främjande aktiviteter kontinuerligt följs upp och utvärderas
- att i juni sammanställa och utvärdera arbetslagets arbete med de främjande och förebyggande aktiviteterna under det föregående året

All personal ansvarar för:

- att vid ärenden som rör kränkningar, diskriminering eller trakasserier, säkerställa att åtgärder som rör de "egna" eleverna genomförs, följs upp och utvärderas
- att vid misstanke om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling informera rektor/kurator
- att vid misstanke om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling informera rektor/kurator genom Blankett 1 (blanketterna håller på att digitaliseras)
- att följa skolans rutiner vid förekomst av kränkningar, trakasserier eller diskriminering
- att arbeta främjande och förebyggande mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att följa Läroplanens skrivningar och lyfta diskussioner kring och kunskap om diskrimineringsgrunderna i undervisningen
- att ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som hen förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likvärdighet

Elever :

- deltar i kartläggningar, och diskussioner kring kartläggningarnas resultat berättar för personal i skolan om de själva är utsatta eller misstänker att andra är utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Vårdnadshavare ombeds:

- att berätta för personal i skolan om deras barn eller om de misstänker att andra elever är utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Till dig som elev

Vår ambition är att alla på vår skola ska vara trygga och trivas samt känna samhörighet med skolans personal och med sina skolkamrater. Om du som elev känner dig trygg får du verktygen och förutsättningarna för att förverkliga dig själv och genom det även hjälp till ditt lärande. Skolan ska vara fri från kränkningar och diskriminering. Det finns inskrivet i skollagen och diskrimineringslagen.

I Barnkonventionen (BK) står det att alla barn har samma rättigheter och lika värde – barnets bästa ska alltid komma i första rummet. Kumla skola har en skyldighet att arbeta för att uppnå detta. Om du känner dig utsatt för mobbing, diskriminering, kränkande behandling, hot eller våld ska du omedelbart kontakta en vuxen som du känner förtroende för. Du kan också skriva och lämna en anmälan till skolans *Trygghetsteam, till ansvarig biträdande rektor*, som då ser de till att någon kontaktar dig. Detta gäller också dig som känner en kamrat som upplever sig vara utsatt.

Du som elev ska få möjlighet att utvärdera denna plan varje år. Det är under elevråd som ni under vårterminen kommer ges möjlighet att ge förslag på förändringar. Innan dess ska klasslärare ha lyft och informerat om Kumla skolas plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Till dig som är vårdnadshavare

Om du misstänker att ditt eller någon annans barn utsätts för diskriminering eller kränkande behandling – kontakta ditt barns lärare/mentor, rektor eller någon annan utsedd person enligt bilagd kontaktlista.

Om du misstänker att ditt barn utsätter andra för kränkande behandling ber vi dig göra klart för ditt barn att det inte är ett acceptabelt beteende och att du själv tar avstånd från beteendet. Vi hoppas också att du meddelar ditt barns lärare/mentor om misstankarna.

Delaktighet, förankring och information

Elevernas delaktighet

Vid terminens start har eleverna arbetat med planen utifrån en Powerpoint-presentation. Skolans elev- och klassråd har kontinuerliga diskussioner utifrån frågor kring trygghet och trivsel. Tanken med detta är att elever och personal tillsammans ska få möjlighet att arbeta med den miljö som råder på skolan.

Eleverna deltar i kartläggningar såsom trygghetsenkäter åk F-9. Elevrådsrepresentanterna och elevstödjarna deltar i elevhearingar. Kartläggningar följs systematiskt upp i varje klass på klassråd/mentorstid, utvärderas i arbetslaget och åtgärder beslutas utifrån analys av resultat. Kartläggningar ger underlag till de förebyggande insatser som finns med i planen.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vid föräldramöten blir vårdnadshavare informerade om hur skolan arbetar med och tänker kring trygghet och likabehandling.

Personalens delaktighet, förankring och information

Skolans plan presenteras och bearbetas vid skolårets början. Vikarier och personal som börjar under pågående läsår informeras om Skolans plan. Skolan har strukturer för nyanställda som kommer under terminen. Det ska finnas en informationspunkt till vikarier.

Personalen deltar i kartläggningar, analyser och diskussioner med syfte att formulera förebyggande åtgärder. Personalen deltar även i samtal och diskussioner för att bryta ned skolans främjande aktiviteter till åldersadekvata aktiviteter. De aktiva åtgärderna (förebyggande och främjande) följs upp och utvärderas kontinuerligt på arbetslagsmöten.

Kartläggningsmetoder

Kartläggning av elever

Använd de kartläggningar som redan görs på skolan som trivsel- och trygghetsenkäten, utvecklingssamtal, betygsstatistik och närvarorapportering. Informationen behöver då avidentifieras och sammanställas med syfte att visa på övergripande mönster. Det främjande och förebyggande arbetet på skolan är inte individriktad utan arbetar med skolans övergripande miljö, bemötande, organisation och strukturer. Individer som utsätts ska ha individuella handlingsplaner.

Sammanställning av kränkingsrapporter. Även här är det viktigt att avidentifiera informationen. Syftet med sammanställningen är att synliggöra mönster som att vissa trakasserier kopplat till t.ex. religion har ökat/minskat eller att det är särskilda platser som t.ex. skåphall, där många kränkningar sker.

Enkäter. Styrkan i enkäter är anonymiteten. Svagheten är att du bara får svar på det du frågar efter samt att det kan finnas en osäkerhet i hur eleverna uppfattat frågorna. Det är därför centralt att de begrepp som används i enkäten har gått igenom med elevgruppen. På Kumla skola gör eleverna en enkätundersökning i oktober månad, svaren går sedan varje arbetslag igenom och analyserar för att se mönster.

Huset. Huset behöver göras i flera steg. Det första steget är att utifrån en karta över verksamheten låta eleverna markera områden där de känner sig trygga (grönt) och där de känner sig otrygga (rött). Nästa steg är att ta reda på vad det är som gör de otrygga platserna otrygga och de trygga platserna trygga. Som vuxen behöver du ha kunskap om diskrimineringsgrunderna för att kunna koppla till dem. För närmare beskrivning av Huset; tryck på länken.

<https://sites.google.com/utb.tyreso.se/tyresokommunikabehandling/att-kartl%C3%A4gga/kartl%C3%A4ggningsmetoder/huset>

Kartläggning av pedagoger

Självskattning bygger på just självskattning. Samma situation kan skattas olika av olika människor, självskattningen i sig ger därför ingen rättvis bild av situationen. Däremot kan självskattningen vara en bra utgångspunkt för diskussioner. Ett nästa steg efter att självskattningen genomförts är därför att arbeta i par eller mindre grupper där varje fråga i självskattningen diskuteras, t.ex. hur varje enskild person har uppfattat frågan och hur hen har arbetat med den.

<https://drive.google.com/open?id=0B9MoG1-b5zMJVpyMlVNSVBDak0>

Vi har använt oss av övergripande självskattning som tar upp samtliga diskrimineringsgrunder. Diskussionsunderlag är kopplade till varje diskrimineringsgrund enskild diskrimineringsgrund.

<https://sites.google.com/utb.tyreso.se/tyresokommunikabehandling/att-fr%C3%B6rebygga-och-fr%C3%A4mja/diskussionsunderlag>

Kartläggning av organisation och struktur

Läsåret 2019/2020

Detta har gjorts läsåret 2019/2020

- Personalgruppen fortsatte att fördjupa sitt arbete under likabehandlingsarbete under uppstartsdagarna.
- Likabehandlingsgrupp med representanter från varje arbetslag.
- Likabehandlingsgruppen tillsammans med arbetslagen la upp en riktning för läsåret.
- Läsårets kartläggningsarbete systematiserades, analyserades och återkopplades till personal och elever. Arbetet påbörjades men släpar efter pga Covid-19.
- Arbetet med problematisk skolfrånvaro har fördjupats.

- Jämställdhetsgruppen har fortsatt sitt arbete. Gruppen bildades på elevers initiativ och två av skolans personal leder gruppen.

Rutiner vid kränkande behandling

Policy

Skolan ser allvarligt på alla former av kränkningar och diskriminering och målet är att sådant inte ska förekomma på skolan. Alla vuxna på skolan är ansvariga för att uppmärksamma och ingripa vid diskriminering eller kränkande behandling.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Alla vuxna på skolan ska vara lyhörda och tillgängliga.

Uppmärksamma kännetecken

Medarbetare ska och vårdnadshavare bör vara uppmärksamma på kännetecken som kan tyda på att en elev är utsatt för diskriminering eller kränkande behandling.

Gemensam uppfattning

Medarbetarna ska ha en gemensam uppfattning om vad som menas med diskriminering och kränkande behandling och vad de som vuxna i skolan ska reagera på. Skolan följer lagens definition.

Uppsikt och närvaro

Medarbetarna ska ha god uppsikt över eleverna under lektionsfri tid, genom rastvaktsschema som baserar sig på kunskap om vilka platser som eleverna upplever som otrygga. Ansvariga: Rastvaktande medarbetare

Alla medarbetare uppmanas att i sitt ordinarie arbete ta vägen förbi kända riskplatser där kränkande behandling kan förekomma. Ansvariga: Alla medarbetare

Regelbundna kartläggningar

Kumla skola kartlägger regelbundet om det finns elever som är utsatta för diskriminering och kränkande behandling. Ansvariga: Likabehandlingsgruppen och klasslärare/mentor

Någon att prata med

Alla elever ska ha någon vuxen på skolan de kan vända sig till om de eller någon annan blir utsatt för diskriminering eller kränkande behandling. Ansvariga: Alla medarbetare

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Elever och föräldrar ska ha möjlighet att vända sig till alla vuxna på skolan men i första hand mentor/klassföreståndare därefter Trygghetsteamet, Elevhälsoteamets medlemmar och skolledning. Skolan har representanter från låg-mellan och högstadiet utöver Anneli Notström kurator, Jonas Åkesson, rektor samt biträdande rektorer. Kent Vikander kommer att ha ett övergripande samordningsansvar för Trygghetsteamet och har nedsatt tid för detta i sin tjänst.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Det är viktigt med **god dokumentation**. Det handlar om rättssäkerhet för alla inblandade och för att skolan ska kunna visa vidtagna åtgärder. **Berörda föräldrar får information** om det inträffade redan i första skedet, vid samtal med ansvariga lärare. Sedan hålls föräldrarna informerade genom hela processen. När Trygghetsteamet är inblandat informerar de vårdnadshavarna.

Första skedet

I första skedet har alla vuxna på skolan ett ansvar

När en situation av kränkande behandling uppstår ska den personal som bevittnat situationen reagera och meddela berörd biträdande rektor genom blankett "anmälan av kränkande behandling- skola".

Biträdande rektor anmäler till huvudmannen.

Den som upptäckte kränkningen "äger" frågan tills den är löst alternativt har lämnats över till annan personal. De första samtalen med berörda elever sker alltid med ansvariga lärare alternativt den som upptäcker kränkningen. Mentor ska informeras om att samtal hållits.

Om situationen inte förändras trots insatsen aktualiseras anmälan till Trygghetsteamet (använd samma blankett).

Andra skedet

Om situationen uppstår igen (samma person som utsätts och utsätter) anmäls detta till berörd biträdande rektor

Biträdande rektor utser två personer från Trygghetsteamet som handlägger ärendet.

Trygghetsteamet har enskilda samtal med de inblandade. Alla samtal dokumenteras. Vårdnadshavare ska informeras om samtalen. Uppföljande samtal hålls efter ca 1- 2 veckor.

Tredje skedet

Nästa steg i trygghetsarbetet är att ytterligare koppla in skolledningen.

Om de två första skedena inte ger resultat och om trakasserier och kränkande behandling inte upphör, tar skolledningen över hanteringen av ärendet. Skolledningen kan vidta olika typer av åtgärder beroende på vad som inträffat. Exempel på åtgärder är möte där föräldrarna kallas till skolan och ett samtal om vad som kan göras förs. Eventuellt görs en anmälan till socialtjänsten. Beroende på vad som hänt kan elever tillfälligt avstängas från skolan.

Rutiner för uppföljning

Övergripande uppföljning kring kränkningar på skolan sker av biträdande rektor och

Trygghetsteamet. Principen är att ett ärende är avslutat när kränkningarna upphört. Den personal som ansvarar för ärendet är den person som ansvarar för uppföljning i form av samtal med den utsatte. Är ärendet aktuellt i Trygghetsteamet så ansvarar Trygghetsteamet för insatsen och för att ha uppföljningssamtal med den utsatte.

Rutiner för dokumentation

Det är viktigt med **god dokumentation**. Det handlar om rättssäkerhet för alla inblandade och för att skolan ska kunna visa vidtagna åtgärder. All personal på skolan har ansvar att se till att anmälan skrivs. Rektor är ansvarig att anmälan görs till huvudman och biträdande rektor för samordning, arkivering och statistik.

Ansvarsförhållande

All personal på skolan är ansvarig för att agera när kännedom om kränkningar uppstår. Ansvaret omfattar att direkt göra en digital anmälan. Ärendet går då vidare till rektor som sedan skickar vidare till Biträdande rektor Charlotta Gleisner. Rektor är ansvarig för att meddela huvudman. Biträdande rektor fördelar ärenden tillsammans med Trygghetsamordnare Kent Viklander. Trygghetsteamet äger insatsen till dess att ärendet är avslutat och kränkningarna har upphört.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

- Den medarbetare som ser eller på annat sätt får kännedom om att någon elev blir kränkt av personal har skyldighet att genast agera för att få stopp på kränkningen.
- Den medarbetare som ser eller på annat sätt får kännedom om att någon elev blir kränkt av en medarbetare har skyldighet att anmäla detta till rektor. Anmälan görs digitalt och skickas till huvudmannen. Utredningen inleds, ansvarig är rektor
- Utredning: Samtal med den utsatte eleven. Samtal med den/de som utsatt eleven för kränkning. Information till vårdnadshavare.
- Utredning och åtgärder dokumenteras.

Åtgärder: Samtal med den utsatte eleven. Samtal med den/de som utsatt eleven för kränkning. Uppföljningssamtal med alla inblandade. Vid behov kontakt med personalenheten och facklig förtroendeman vilket avgörs av rektorn.

Utvärdering av förra årets Skolans plan

Både planen och åtgärderna har utvärderats i ledningsgruppen och i arbetslagen. Medarbetarna i arbetslagen har varit delaktiga genom utvärderingarna av årets åtaganden. Skolledningen och kurator har varit med i utvärderingen i samband med att nya åtaganden skulle tas fram.

- Årets plan har utvärderats i juni. Det har skett en kontinuerlig utvärdering och bearbetning av trygghetsenkäter under läsåret enligt skolans årshjul, se bilaga 1.
- Kartläggning av frånvaron har skett två gånger per termin
- Under mars månad genomfördes Tyresö brukarenkät. Det görs en bearbetning och har gjorts en analys av sammanställningen.
- Under april; planerades att välja kartläggningsmetod inför läsåret 2020/2021. Detta slutfördes inte enligt plan pga Covid-19
- Arbetslagen har gjort en utvärdering av sitt likabehandlingsarbete i juni månad.

Övergripande åtgärder utifrån kartläggning fokus organisation och struktur

Förebyggande åtgärder

Förebyggande åtgärder utvärderas i Arbetslagets dokument

https://drive.google.com/open?id=1Nt-Lxm38V5XJi6VGfNJ_SND1IRvMH0NB

Årets främjande aktiviteter

Till kränkande behandling samt till varje diskrimineringsgrund och sexuella trakasserier finns det en bank med förslag på aktiviteter. Tryck på länken ”till banken” så kommer du dit. Skolans förslag är övergripande och varje arbetslag formulerar egna åldersadekvata främjande aktiviteter som skrivs in i Mall för kontinuerligt arbete, främjande aktiviteter.

<https://sites.google.com/utb.tyreso.se/tyresokommunikabehandling/start sida>

Övergripande

Representanter för skolan deltar i kommunens styrgruppsmöten kring det fortsatta systematiska likabehandlingsarbetet för kontinuerlig kompetensutveckling.

Kränkningar:

- Elever och lärare upprättar tillsammans gemensamma klassregler i början av läsåret
- Eleverna har fasta platser i matsalen i årskurs F-6
- Skolan har schemalagda rastaktiviteter för årskurs F-5. I år 6-9 erbjuds rastaktiviteter
- Skolan har rastvärdar.

Kön:

- Läromedel granskas kritiskt utifrån hur kvinnor/flickor och män/pojkar presenteras.
- Upptäcker personal att det framkommer något anmärkningsvärt i läromedel ska detta tas upp med ledningen.
- Arbeta med systematiskt värdegrundsarbete som berör diskrimineringsgrunden kön.
- Öka medvetenheten om hur personalens språkbruk påverkar könsnormen. Bland annat på uppstarts dagarna.

Könsuttryck och identitet

- Skolan har könsneutrala toaletter
- Vid enkäter etc. där det krävs att kön ska uppges finns alternativet annan.

- Det finns flexibla lösningar kring ombyte, duschning etc. inför gymnastikundervisningen.
- Arbeta med systematiskt värdegrundsarbete som berör diskrimineringsgrunden könsuttryck- och identitet för att normalisera det.

Etnisk tillhörighet

- Elevernas mångkulturism lyfts som en styrka i klassrummet.
- Läromedel granskas kritiskt utifrån stereotypa föreställningar om etniska grupper.
- Upptäcker personal att det framkommer något anmärkningsvärt i läromedel ska detta tas upp med ledningen.
- Medvetandegöra ord som är kränkande baserat på etniskt ursprung

Religion och annan trosuppfattning

- Lärare har kunskap om vilka högtider och traditioner som firas av eleverna (där de vill uppge det) för att kunna visa intresse för detta.
- Cafeterian (år6-9) har ett utbud som tar hänsyn till religion.
- Lärare synliggör och använder elevers kunskaper om och erfarenheter av olika religioner, när eleverna känner sig bekväma med det. Ex. kartläggning av vilka högtider och traditioner eleverna i klassen firar.

Funktionsvariation

- Hjälpmedel finns tillgängliga och presenteras för samtliga elever i klassen
- Klassrummet möbleras med utgångspunkt i elevers behov av olika inlärningsmiljöer
- Gemensamma aktiviteter utformas så att alla elever kan delta.
- Skolan deltar i Tyresö kommuns NPF- säkring och det ska ske ett systematiskt arbete med SPSM:s tillgänglighetsvärdering.

Sexuell läggning

- HBTQ frågor integreras i undervisningen.
- Arbeta med systematiskt värdegrundsarbete som berör HBTQ frågor/diskussioner för att få en ökad medvetenhet och normalisera detta bland eleverna.

Ålder

- All personal är medvetna om språkbruk och använder inte ord som har en negativ klang relaterat till ålder som t.ex. småbarn, bebis, fjortis.
- Skolan har gemensamma aktiviteter, friidrottsdagar och elevens val.

Sexuella trakasserier

- Lärare lyfter vikten av att respektera människors kroppsliga integritet
- Arbeta med systematiskt värdegrundsarbete som berör sexuella trakasserier.

Heder

- Skolan använder Origo och det stöd som finns där
- Skolans kurator har en grundutbildning i hedersrelaterat våld och förtryck.

Kontaktuppgifter till personer som elever eller vårdnadshavare kan vända sig till

Ta i första hand kontakt med din/elevens klasslärare, mentor eller en vuxen på skolan som du/ni har förtroende för. Om det av olika orsaker inte fungerar kan du ta kontakt med

Kumla skolas trygghetsteam, läsår 2020/2021

Jonas Åkesson, rektor, telefon 08-5782 71 01
jonas.akesson@tyreso.se

Charlotta Gleisner, biträdande rektor, telefon 08-5782 71 41

charlotta.gleisner@tyreso.se

Anneli Notström, kurator, telefon 08-5782 71 11

anneli.notstrom@tyreso.se

Trygghetssamordnare F-9

Kent Viklander

kent.viklander@utb.tyreso.se

Årskurs F-6 inkl fritids

Vasilios Kalambokis

vasilios.kalambokis@utb.tyreso.se

Johan Järver

johan.jarver@utb.tyreso.se

Annika Dahlqvist

Annika.dahlqvist@utb.tyreso.se

Karin Malmén

Karin.malmén@utb.tyreso.se

Årskurs 7-9

Sanna Jäderström

sanna.jaderstrom@utb.tyreso.se

Peter Zetterström

Peter.zetterstrom@utb.tyreso.se

Kai Andersson

Kai.andersson@utb.tyreso.se

Jenny Eriksson

Jenny.eriksson@utb.tyreso.se

Om du/ni inte upplever att skolan gör vad de enligt lag är ålagda att göra ta kontakt med verksamhetschefen

Grundskolan: Johan Ahlkvist johan.ahlkvist@tyreso.se

Om du inte heller här får det stöd du/ni anser att ni har rätt till kan ni gå vidare till

BEO (barn- och elevombudet). BEO

DO (diskrimineringsombudet) DO

Anmälningsskyldighet

Enligt Socialtjänstlagen 14 kap. 1 § är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet det vill säga personal inom förskoleverksamhet, skol-barnomsorg och skola, skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd.

En del fall av trakasserier och kränkande behandling kan också utgöra brott. En bedömning av om en polisanmälan ska göras bör ske i varje enskilt fall. En vårdnadshavare kan själv alltid göra en polisanmälan.

Vid händelser som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa ska Arbetsmiljöverket underrättas. Detta gäller även händelser som orsakats genom våld eller hot om våld. Polisens, socialtjänstens, skolans utredning har olika syften. Oavsett om en anmälan har gjorts till en annan myndighet eller inte är verksamheten alltid skyldig att utreda påstådda trakasserier eller kränkande behandling och vidta relevanta åtgärder för att komma till rätta med dessa.

Stöd och hjälpinsatser

Kommunens socialtjänst för barn och ungdom växel 08-57829100 förälder känner dig orolig för ditt barns mående eller om du känner att du kan behöva stöd från socialtjänsten för att kunna tillgodose dina barns behov.

<https://www.tyreso.se/omsorg--stod/stod-for-vuxna-och-familjer/orolig---for-dig->

Kommunens resursenhet: Tel nr: 08-5782 9602. Resursenheten har i uppdrag att erbjuda allmänt förebyggande och individuellt inriktade insatser till barn, ungdomar och deras familjer. Resursenheten tillhör avdelningen Verksamheter i kommunal regi och utför insatser på uppdrag av individ- och familjeomsorgen. Inom enheten finns bland annat öppen förskola, mobila teamet, stöd till unga brottsutsatta, familjeteamet, IFA (intensivt familjearbete), ungdomstjänst, träningsboende och Mini Maria. Inom Resursenheten ges också anhörigstöd och föräldrautbildningen ABC.
<https://www.tyreso.se/omsorg--stod/stod-for-vuxna-och-familjer/stod-for-barn--och-tonarsfamiljer.html>

Du kan även på länken ovan ställa anonyma frågor till socialtjänsten.

Barnens hjälptelefon (Bris) Tel: 116111: Till Barnens hjälptelefon kan alla under 18 år ringa om vad som helst. Inga problem är för stora eller små. Tillsammans med en vuxen försöker ni hitta en lösning på det som inte känns bra. Samtalet är gratis och det syns inte på telefonräkningen att du har ringt. Alla vuxna på Barnens hjälptelefon har tystnadsplikt och får inte berätta för någon vad samtalen handlar om.
www.bris.se

Rädda Barnens föräldratelefon Tel: 020-786 786. Till Rädda Barnens föräldratelefon är alla som vill välkomna att ringa med stora och små frågor som rör barn och föräldraskap. Kanske kan samtalet ge nya infallsvinklar och lite hjälp med att samla mod och kraft. Ditt samtal är anonymt och kostar inte mer än en samtalsmarkering.
www.rb.se

Bilaga 1

Årshjul för arbetet *arbetslagets/ stadiets dokument* och *skolans plan* mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. För en kortare beskrivning av uppdelningen och organisationen knuten till den tryck här

Månad	Övergripande	Arbetslaget	Elever (klassråd, elevråd, mentorsgrupper)	Likabehandlingsgrupp	
Augusti	- All personal går genom likabehandlingsarbetet på uppstartsdagar. Fokus på fördjupat arbete och rutiner. -Aktiviteter läggs in i kalendarium. Varannan vecka våga vara, var 4:de vecka likabehandlingsgruppen och arbetsgrupperna träffas, elevråd träffar skolledning.	Arbetslaget går genom <i>arbetslagets/ stadiets eller programmets dokument</i> samt <i>främjande aktiviteter</i>	Eleverna upprättar trivselregler tillsammans med lärare. Lärare och elever går genom: - <i>Likabehandlingsplan</i> , begrepp och rutiner som kränkande behandling, trakasserier och diskriminering samt främjande aktiviteter. Samt hur elever gör om de själva blir utsatta eller vet någon som blir det.	Möts minst 1 gång i månaden Aktiviteter och åtgärder schemaläggs	
September	<i>Likabehandlingsplanen</i> , presenteras på föräldramöten. Frånvarouppföljning tillfälle 1	Uppföljning av åtgärder i <i>mall för kontinuerligt arbete</i> . Eventuellt kan mindre kartläggningar krävas i samband med uppföljningarna Frånvarouppföljning 1		Beslut om den nya <i>likabehandlingsplanen</i> . Planen läggs ut på skolans hemsida. Följer upp arbetslagets arbete.	
Oktober	Arbete enligt planen Kartläggning i form av trygghetsenkät. Frånvarouppföljning tillfälle 2	Analys av trygghetsenkäten. Analys av kartläggningsresultaten. Sammanställning av elevernas förslag. Frånvarouppföljning 2		Kartläggning. Vilka finns de otrygga områdena på skolan? Varför är de otrygga? Eleverna diskuterar kartläggningens resultat med lärarna för att komma fram till förslag på konkreta åtgärder.	Sammanställning av uppföljningar av det främjande arbetet. Sammanställer resultat av kartläggningarna. Är det problemområden som kräver övergripande åtgärder?
November		Uppföljning av främjande aktiviteter i <i>mall för kontinuerligt arbete</i>			
December	Frånvarouppföljning tillfälle 3	Frånvarouppföljning 3			
Januari		Genomgång av arbetslagets eller stadiets aktiva åtgärder		Påminnelse om de överenskommelser som gjorts under hösten.	
Februari	Uppföljning Frånvarouppföljning tillfälle 4	Uppföljning av det förebyggande och det främjande arbetet. Frånvarouppföljning 4	Uppföljning av aktiviteterna och åtgärderna. Elevernas åsikter om genomförandet och effekter samlas.	Följer upp arbetslagets uppföljningar.	
Mars	Gå igenom brukarenkäten	Kartläggning, sammanställning av resultat		Samplar uppföljning av främjande aktiviteter.	
April	Utvärdering av <i>likabehandlingsplanen</i> Frånvarouppföljning tillfälle 5	Frånvarouppföljning 5		Utvärdering av <i>likabehandlingsplanen</i>	
Maj	Kartläggning och resultat presenteras på rektorsmöte (grundskolan).			Sammanställer åtgärder och aktiviteter som rör skolan som helhet.	
Juni	Nya <i>Arbetslagets dokument</i> . Eventuell justering av <i>Likabehandlingsplanen</i> .	Utvärdering av årets förebyggande arbete (<i>mall för kontinuerligt arbete</i>) Sammanställer kommande års <i>Arbetslaget/ stadiets eller programmets dokument</i>	<i>Likabehandlingsplanen</i> diskuteras på elevråd.	<i>Likabehandlingsplanen</i> revideras	

Kumla skolas ordningsregler:

För att alla elever ska trivas, känna trygghet och utvecklas så effektivt som möjligt krävs att vi alla har ett schysst förhållningssätt på skolan och följer de regler som vi tar fram här. Våra regler på Kumla skola bygger på tre grundprinciper som vi genom klassråd och elevråd fyller med innehåll och exempel. Lärarna ska tillsammans med eleverna skapa regler för vad som gäller i klassrummet och läraren har ett tydligt mandat att bestämma vilka regler och förhållningssätt som ska råda i undervisningen.

- **Visa hänsyn mot sig själv (komma i tid, ha med rätt material för undervisningen etc.)**
- **Visa hänsyn mot andra, såväl vuxna som barn (inte bråka, retas, utestänga andra etc.)**
- **Visa hänsyn mot egendom (vara rädd om skolans lokaler, läromedel och annat)**

Vissa regler vill vi redan på förhand tydliggöra:

- På F-5 har vi mobilfri skoldag och på 6-9 är det mobilfritt i undervisningssituationer och i matsalen.
- Ytterkläder tas inte med i matsal eller på lektioner
- Cykel, sparkcykel, skateboard, inlines eller liknande används inte på skolans område.
- På F-5 så ska godis, läsk och leksaker inte tas med till skolan och på 6-9 gäller godis, läsk och liknande inte tas med till lektioner eller matsal.
- Energidryck tillåts inte på Kumla skola.
- På F-5 går alla ut på rasten och håller sig inom skolans område, att hålla sig på skolans område gäller även år 6.
- I matsalen är man lugn och bidrar till matro och man tar man undan efter sig och gör snyggt på sin matplats

Är man oaktsam mot skolans material eller har sönder något med flit så kommer skolan kräva att elevens vårdnadshavare ersätter skadan. Rutiner för kränkningar och våld gentemot skolkamrater finns och följs av skolan.

Vi hoppas att dessa regler skall bidra till att du trivs och känner dig trygg på Kumla skola!

Bilaga 3

Diskrimineringsgrunderna

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck:

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratorn på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratorn ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att ”Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa”. [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och når kravnivåerna för A i svenska. Läraren vill inte ge Maria A, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen. ”Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck”. Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar ”Din pappa är jävla CP.” [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden ”ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!” [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne ”äckliga lebb”. [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam. James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]